

VIIDES MINISTERIKOKOUS
EUROOPAN YMPÄRISTÖ

KIOVA, UKRAINA
21.-23. toukokuuta 2003

LUONNOS:

TIEDON SAANNISTA, KANSALAISTEN
OSALLISTUMISOIKEUDESTA SEKÄ MUUTOKSENHAKU- JA
VIREILLEPANO-OIKEUDESTA YMPÄRISTÖASIOISSA TEHTYYN
ÄRHUSIN YLEISSOPIMUKSEEN LIITTYVÄ PÖYTÄKIRJA
EPÄPUHTAUKSIEN PÄÄSTÖJÄ JA SIIRTOJA KOSKEVISTA
REKISTEREISTÄ

laatinut

epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevia rekisterejä käsittelevä työryhmä

korkeista virkamiehistä koostuvan ad hoc -työryhmän avustuksella

YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN
EUROOPAN TALOUSKOMISSIO

**YHDISTYNEET
KANSAKUNNAT**

**Talous- ja
sosiaalineuvosto**

Yleiseen levitykseen

MP.PP/2003/1

3. maaliskuuta 2003

ORIGINAALI: englanninkielinen

EUROOPAN TALOUSKOMISSIO

Tiedon saannista, kansalaisten osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehdyn yleissopimuksen sopimuspuolten kokous

(Ylimääräinen kokous Kiovassa 21. toukokuuta 2003)
(Alustavan työjärjestyksen 2 kohta)

**LUONNOS: PÖYTÄKIRJA EPÄPUHTAUKSIEN PÄÄSTÖJÄ JA SIIRTOJA
KOSKEVISTA REKISTEREISTÄ**

Tämän pöytäkirjan sopimuspuolet, jotka

palauttavat mieliin tiedon saannista, kansalaisten osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa vuonna 1998 tehdyn yleissopimuksen (Århusin yleissopimus) 5 artiklan 9 kappaleen ja 10 artiklan 2 kappaleen,

ovat tietoisia siitä, että epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevat rekisterit ovat merkittävä järjestelmä yhteisöjen vastuuvollisuuden lisäämiseksi, pilaantumisen vähentämiseksi ja kestävän kehityksen edistämiseksi, kuten Århusin yleissopimuksen sopimuspuolten ensimmäisessä kokouksessa hyväksytyssä Luccan julistuksessa todetaan,

ottavat huomioon vuonna 1992 hyväksytyyn ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen 10 periaatteen,

ottavat huomioon myös ne periaatteet ja sitoumukset, joista Yhdistyneiden Kansakuntien vuoden 1992 ympäristö- ja kehityskonferenssissa sovittiin, erityisesti Agenda 21 -toimintaohjelman 19 luvun määräykset,

panevat merkille Agenda 21 -toimintaohjelman täytäntöönpanon jatkamista koskevan ohjelman, jonka Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous hyväksyi yhdeksännessätoista

erityisistunnossaan vuonna 1997 ja jossa se vaati muun muassa tiedonkeruun, -käsittelyn ja -levityksen kansallisten valmiuksien ja voimavarojen parantamista, jotta helpotettaisiin kansalaisten tiedonsaantia maailmanlaajuisista ympäristökysymyksistä asianmukaisin keinoin,

ottavat huomioon vuonna 2002 pidetyn maailman kestävän kehityksen huippukokouksen toimeenpanosuunnitelman, jossa kannustetaan kehittämään yhdenmukaista ja yhtenäistä tiedottamista kemikaaleista, kuten tiedottamista epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevien kansallisten rekisterien avulla,

ottavat huomioon kemikaaliturvallisuuden hallitustenvälisen foorumin (Intergovernmental Forum on Chemical Safety) työn, erityisesti vuonna 2000 hyväksytyn Bahian julistuksen kemikaaliturvallisuudesta, vuoden 2000 jälkeisen toiminnan painopisteet sekä toimintasuunnitelman epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevia rekistereitä/päästökartoituksia varten,

ottavat huomioon myös kemikaalien ympäristömyönteistä käsittelyä koskevan järjestöjenvälisen ohjelman (Interorganization Programme for the Sound Management of Chemicals) toiminnan,

ottavat lisäksi huomioon Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön työn, erityisesti sen neuvoston epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevien rekisterien toteuttamisesta antaman suosituksen, jossa se kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön ja saattamaan kansalaisten käytettäviksi epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevat kansalliset rekisterit,

haluavat luoda järjestelmän, jolla edistetään kaikkien nykyisten ja tulevien sukupolvien jäsenten mahdollisuutta elää terveytensä ja hyvinvointinsa kannalta asianmukaisessa ympäristössä, varmistamalla kansalaisten käytettävissä olevien ympäristötietojärjestelmien kehittäminen,

haluavat myös varmistaa, että näitä järjestelmiä kehitettäessä otetaan huomioon kestävää kehitystä edistävät periaatteet, kuten vuonna 1992 hyväksytyn ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen 15 periaatteen mukainen ennalta varautumisen periaate,

ovat tietoisia asianmukaisten ympäristötietojärjestelmien ja Århusin yleissopimukseen sisältyvien oikeuksien käyttömahdollisuuden välisestä yhteydestä,

panevat merkille tarpeen toimia yhteistyössä muiden kansainvälisten epäpuhtauksia ja jätteitä koskevien aloitteiden kanssa, mukaan lukien vuonna 2001 tehty Tukholman yleissopimus pysyvistä orgaanisista yhdisteistä ja vuonna 1989 tehty vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskeva Baselin yleissopimus,

ovat tietoisia siitä, että teollisuuslaitosten toiminnasta ja muista lähteistä peräisin olevien saasteiden ja jätteiden määrän vähimmäistämistä koskevan yhtenäisen lähestymistavan tavoitteina on saavuttaa korkea ympäristön suojelun taso kokonaisuutena, päästä kohti kestävää ja ympäristön huomioon ottavaa kehitystä sekä suojella nykyisten ja tulevien sukupolvien terveyttä,

ovat vakuuttuneita epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevien rekisterien arvosta kustannustehokkaana välineenä edistettäessä ympäristönsuojelun tason parantamista ja saatettaessa kansalaisten käyttöön tietoja epäpuhtauksista, joita yhteisöihin johdetaan ja joita niissä ja niiden kautta siirretään, sekä silloin kun hallitukset käyttävät niitä kehityssuuntausten selvittämiseksi,

pilaantumisen vähentämisessä saavutetun edistyksen osoittamiseksi, tiettyjen kansainvälisten sopimusten noudattamisen seuraamiseksi, ensisijaisten tavoitteidensa määrittämiseksi sekä ympäristöpolitiikan ja -ohjelmien avulla saavutetun edistyksen arvioimiseksi,

uskovat, että epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevat rekisterit voivat tuoda teollisuudelle konkreettista hyötyä parantaessaan epäpuhtauksien hallintaa,

panevat merkille mahdollisuudet käyttää epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä saatavia tietoja yhdistettyinä terveys-, ympäristö-, väestö- ja taloustietoihin sekä muihin asiaan liittyviin tietoihin tiedon lisäämiseksi mahdollisista ongelmista, vaarallisten kohteiden tunnistamiseksi, ennalta ehkäisevien ja lieventävien toimenpiteiden toteuttamiseksi sekä ympäristöasioiden hallinnan ensisijaisten tavoitteiden määrittämiseksi,

ovat tietoisia siitä, että epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskeviin rekistereihin ilmoitettuja tietoja käsiteltäessä on tärkeää varmistaa tunnistettujen tai tunnistettavien luonnollisten henkilöiden yksityisyyden suoja sovellettavien kansainvälisten tietosuojanormien mukaisesti,

ovat tietoisia myös siitä, että tietojen vertailukelpoisuuden lisäämiseksi on tärkeää kehittää kansainvälisten normien mukaiset epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevat kansalliset rekisterijärjestelmät,

panevat merkille, että monet Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission jäsenvaltiot, Euroopan yhteisö ja Pohjois-Amerikan vapaakauppa-aluetta koskevan sopimuksen sopimuspuolet toimivat eri lähteistä peräisin olevia epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevien tietojen kokoamiseksi ja näiden tietojen saattamiseksi kansalaisten käyttöön, ja tunnustavat erityisesti pitkän ja arvokkaan kokemuksen, jota tietyillä valtioilla on tällä alalla,

ottavat huomioon nykyisten päästörekkisterien lähestymistapojen erilaisuuden ja tarpeen välttää päällekkäisyyksiä ja tunnustavat siksi, että tietynasteinen joustavuus on tarpeen,

kannustavat epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevien kansallisten rekisterien asteittaista kehittämistä,

kannustavat myös linkkien muodostamista epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevien kansallisten rekisterien ja muita yleisesti merkittäviä päästöjä koskevien tietojärjestelmien välille,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

TAVOITE

Tämän pöytäkirjan tavoitteena on parantaa kansalaisten tiedonsaantia ottamalla käyttöön tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti yhdenmukaiset ja yhtenäiset valtakunnalliset epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevat rekisterit (PRTR-rekisterit), jotka voisivat helpottaa kansalaisten osallistumista ympäristöä koskevaan päätöksentekoon sekä edistää ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä ja vähentämistä.

2 artikla

MÄÄRITELMÄT

Tässä pöytäkirjassa

1. “sopimuspuoli” tarkoittaa, jollei tekstissä toisin mainita, 24 artiklassa tarkoitettua valtiota tai alueellista taloudellisen yhdentymisen järjestöä, joka on suostunut siihen, että tämä pöytäkirja sitoo sitä, ja jonka osalta pöytäkirja on voimassa,
2. “yleissopimus” tarkoittaa Århusissa Tanskassa 25 päivänä kesäkuuta 1998 tehtyä yleissopimusta tiedon saannista, kansalaisten osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa,
3. “kansalaiset” tarkoittavat vähintään yhtä luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä ja kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti näiden henkilöiden yhteenliittymiä, järjestöjä tai ryhmiä,
4. “laitoskokonaisuus” tarkoittaa yhtä tai useampaa samalla tontilla tai vierekkäisillä tonteilla sijaitsevaa laitosta, jonka omistaja tai toiminnan harjoittaja on sama luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö,
5. “toimivaltainen viranomainen” tarkoittaa yhtä tai useampaa kansallista viranomaista taikka yhtä tai useampaa muuta toimivaltaista elintä, jonka sopimuspuoli on nimennyt hallinnoimaan epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevaa kansallista rekisterijärjestelmää,
6. “epäpuhtaus” tarkoittaa ainetta tai aineiden ryhmää, joka voi ominaisuuksiensa ja ympäristöön joutumisensa vuoksi olla haitallinen ympäristölle tai ihmisten terveydelle,
7. “päästö” tarkoittaa epäpuhtauksien joutumista ympäristöön ihmisen tahallisen tai tahattoman, rutiininomaisen tai muun kuin rutiininomaisen toiminnan johdosta, mukaan lukien vuoto, erittyminen, purkautuminen, injektointi, hävittäminen tai mereen laskeminen, tai sellaisten viemärijärjestelmien kautta, joissa jätevettä ei loppukäsittelä,
8. “siirto laitосkokonaisuuden ulkopuolelle” tarkoittaa joko epäpuhtauksien tai käsiteltäväksi taikka hyödynnettäväksi tarkoitettun jätteen ja jätevedenkäsittelyyn tarkoitettussa jätevedessä olevien epäpuhtauksien liikkumista laitосkokonaisuuden rajojen yli,
9. “hajakuormituslähteet” tarkoittavat useita pieniä tai hajanaisia lähteitä, joista epäpuhtauksia voi päästä maahan, ilmaan tai veteen ja joiden yhteisvaikutus näihin ympäristön osa-alueisiin voi olla merkittävä ja joiden osalta on epäkäytännöllistä koota ilmoituksia kustakin yksittäisestä lähteestä,
10. ilmausten “kansallinen” ja “valtakunnallinen” katsotaan koskevan sopimuspuolina oleville alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille pöytäkirjassa määrättyjen velvoitteiden osalta kyseistä aluetta, jollei toisin ilmoiteta,

11. "jätteellä" tarkoitetaan aineita tai osasia, jotka
  - (a) käsitellään tai joita hyödynnetään
  - (b) on tarkoitettu käsiteltäviksi tai hyödynnettäviksi tai
  - (c) on kansallisen lainsäädännön mukaan käsiteltävä tai hyödynnettävä,
12. "vaarallisella jätteellä" tarkoitetaan jätettä, joka kansallisessa lainsäädännössä määritellään vaaralliseksi,
13. "muulla jätteellä" tarkoitetaan jätettä, joka ei ole vaarallista jätettä,
14. "jätevedellä" tarkoitetaan käytettyä vettä, joka sisältää aineita tai osasia ja jota koskevat säännökset annetaan kansallisessa lainsäädännössä.

3 artikla

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1. Kukin sopimuspuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö-, sääntely- ja muihin toimenpiteisiin sekä asianmukaisiin voimaansaattamistoimenpiteisiin tämän pöytäkirjan määräysten täytäntöönpanemiseksi.
2. Tämän pöytäkirjan määräykset eivät vaikuta sopimuspuolen oikeuteen ylläpitää tai ottaa käyttöön laajempi tai yleisemmin käytettävissä oleva epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskeva rekisteri kuin tässä pöytäkirjassa edellytetty rekisteri.
3. Kukin sopimuspuoli ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin taatakseen, että laitospokonaisuus tai viranomaiset eivät rankaise, vainoa tai ahdistele laitospokonaisuuden työntekijöitä ja kansalaisia, jotka ovat ilmoittaneet viranomaisille laitospokonaisuuden rikkoneen tämän pöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi annettua kansallista lainsäädäntöä, sen vuoksi, että he ovat ilmoittaneet säännösten rikkomisesta.
4. Tätä pöytäkirjaa täytäntöön pantaessa kukin sopimuspuoli noudattaa vuonna 1992 hyväksytyyn ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen 15 periaatteen mukaista ennalta varautumisen periaatetta.
5. Pälletekäisten ilmoitusten välttämiseksi epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevat rekisterijärjestelmät voidaan mahdollisuuksien mukaan yhdistää olemassa oleviin tietolähteisiin, kuten lisenssien tai toimilupien perusteella toimiviin ilmoitusjärjestelmiin.
6. Sopimuspuolet pyrkivät yhdenmukaistamaan epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevia kansallisia rekistereitään.

4 artikla

EPÄPUHTAUKSIEN PÄÄSTÖJÄ JA SIIRTOJA KOSKEVAN REKISTERIJÄRJESTELMÄN KESKEISET OMINAISUUDET

Tämän pöytäkirjan mukaisesti kukin sopimuspuoli ottaa käyttöön ja ylläpitää kansalaisten käytettävissä olevaa epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevaa kansallista rekisteriä, joka

- (a) on laitospöytäkirjan mukainen pistekuormituslähteitä koskevien ilmoitusten osalta,
- (b) sisältää ilmoituksia hajakuormituslähteistä,
- (c) on tapauksen mukaan epäpuhtaus- tai jätekohtainen,
- (d) sisältää tietoja päästöistä kaikkiin ympäristön osa-alueisiin siten, että ilmaan, maahan ja veteen kohdistuvat päästöt erotetaan toisistaan,
- (e) sisältää tietoja siirroista,
- (f) perustuu pakolliseen tietojen ilmoittamiseen määräajoin,
- (g) sisältää määrämuotoisia ja ajankohtaisia tietoja, rajoitetun määrän määrämuotoisia ilmoituskynnyksiä ja rajoitetusti mahdollisia salassapitomääräyksiä,
- (h) on yhdenmukainen sekä suunniteltu käyttäjäystävälliseksi ja kansalaisten käyttöön, myös sähköisessä muodossa,
- (i) mahdollistaa kansalaisten osallistumisen sen kehittämiseen ja muokkaamiseen, ja
- (j) koostuu jäsenelystä, sähköisestä tietokannasta tai useasta toisiinsa liitetystä tietokannasta, joita toimivaltainen viranomaisella ylläpitää.

5 artikla

SUUNNITTELU JA RAKENNE

1. Kukin sopimuspuoli varmistaa, että 4 artiklassa tarkoitettussa rekisterissä olevat tiedot esitetään sekä kokonaisuutena että eriteltyinä siten, että tietoja päästöistä ja siirroista voidaan hakea ja määrittää seuraavin perustein:

- (a) laitospöytäkirjan mukainen sijainti,
- (b) toiminta,
- (c) omistaja tai toiminnan harjoittaja sekä tapauksen mukaan yritys,

- (d) epäpuhtaus tai jäte tapauksen mukaan,
  - (e) kaikki ympäristön osa-alueet, joihin epäpuhtauksia johdetaan, ja
  - (f) 7 artiklan 5 kappaleen mukaisesti siirron määränpää ja tapauksen mukaan jätteen käsittely- tai hyödyntämistoimi.
2. Kukin sopimuspuoli varmistaa myös, että tietoja voidaan hakea ja määrittää rekisterissä olevien hajakuormituslähteiden mukaan.
  3. Kukin sopimuspuoli suunnittelee rekisterinsä ottaen huomioon sen mahdollisen tulevan laajentamisen sekä varmistaen, että ilmoitetut tiedot vähintään kymmeneltä edelliseltä ilmoitusvuodelta ovat kansalaisten saatavilla.
  4. Rekisteri suunnitellaan sellaiseksi, että se on mahdollisimman helposti kansalaisten käytettävissä sähköisin keinoin, kuten Internetin välityksellä. Suunnittelulla varmistetaan, että rekisterissä olevat tiedot ovat normaaleissa toimintaoloissa jatkuvasti ja välittömästi saatavissa sähköisin keinoin.
  5. Kunkin sopimuspuolen olisi luotava rekisteriinsä linkkejä asiaan liittyviin, kansalaisten käytettävissä jo oleviin tietokantoihinsa, jotka koskevat ympäristönsuojeluasioita.
  6. Kukin sopimuspuoli luo rekisteriinsä linkkejä pöytäkirjan muiden sopimuspuolten ja mahdollisuuksien mukaan muiden maiden rekistereihin, jotka koskevat epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja.

6 artikla

REKISTERIN KATTAVUUS

1. Kukin sopimuspuoli varmistaa, että sen rekisterissä on tietoja seuraavista:
  - (a) 7 artiklan 2 kappaleen mukaisesti ilmoitettavat epäpuhtauksien päästöt,
  - (b) 7 artiklan 2 kappaleen mukaisesti ilmoitettavat siirrot laitospöytäkirjan ulkopuolelle ja
  - (c) 7 artiklan 4 kappaleen mukaisesti ilmoitettavat epäpuhtauksien päästöt, jotka ovat peräisin hajakuormituslähteistä.
2. Arvioituaan epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevien kansallisten rekisterien kehittämisestä ja tämän pöytäkirjan täytäntöönpanosta saatuja kokemuksia, ottaen huomioon asiaan liittyvät kansainväliset hankkeet, sopimuspuolten kokous tarkistaa tämän pöytäkirjan mukaisia ilmoitusvaatimuksia ja käsittelee pöytäkirjan jatkokehittämisessä seuraavia asioita:
  - (a) I liitteessä mainittujen toimintojen tarkistaminen,

- (b) II liitteessä mainittujen epäpuhtauksien tarkistaminen,
- (c) I ja II liitteissä mainittujen kynnsarvojen tarkistaminen ja
- (d) muiden asiaan liittyvien näkökohtien sisällyttäminen rekisteriin, kuten laitoskokonaisuuksien sisällä tapahtuvia siirtoja koskevat tiedot, varastointi, hajakuormituslähteitä koskevien ilmoitusvaatimusten esittäminen tai perusteiden kehittäminen tämän pöytäkirjan mukaisten epäpuhtauksien sisällyttämiselle.

7 artikla

RAPORTOINTIVAATIMUKSET

1. Kukin sopimuspuoli joko

(a) vaatii kunkin sellaisen oikeudenkäyttöalueellaan toimivan yksittäisen laitoskokonaisuuden omistajaa tai toiminnan harjoittajaa, joka harjoittaa yhtä tai useampaa I liitteessä mainittua toimintaa ja ylittää I liitteen 1 sarakkeessa mainitun sovellettavan kapasiteettikynnyksen sekä

- (i) päästää II liitteessä mainittua epäpuhtautta määrinä, jotka ylittävät II liitteen 1 sarakkeessa mainitut sovellettavat kynnsarvot,
- (ii) siirtää laitoskokonaisuuden ulkopuolelle II liitteessä mainittuja epäpuhtauksia määrinä, jotka ylittävät II liitteen 2 sarakkeessa mainitun sovellettavan kynnsarvon, jos sopimuspuoli on valinnut 5 kappaleen d kohdan mukaisen epäpuhtauskohtaisen ilmoittamisen siirroista,
- (iii) siirtää laitoskokonaisuuden ulkopuolelle vaarallista jätettä enemmän kuin 2 tonnia vuodessa tai muuta jätettä enemmän kuin 2 000 tonnia vuodessa, jos sopimuspuoli on valinnut 5 kappaleen d kohdan mukaisen jätekohtaisen ilmoittamisen siirroista, tai
- (iv) siirtää laitoskokonaisuuden ulkopuolelle II liitteessä mainittuja epäpuhtauksia jätevedenkäsittelyyn tarkoitettussa jätevedessä määrinä, jotka ylittävät II liitteen 1b sarakkeessa mainitun sovellettavan kynnsarvon,

noudattamaan kyseiselle omistajalle tai toiminnan harjoittajalle 2 kappaleen mukaisesti määrättyä velvoitetta, tai

(b) vaatii kunkin sellaisen oikeudenkäyttöalueellaan toimivan yksittäisen laitoskokonaisuuden omistajaa tai toiminnan harjoittajaa, joka harjoittaa yhtä tai useampaa I liitteessä mainittua toimintaa ja saavuttaa tai ylittää I liitteen 2 sarakkeessa mainitun sovellettavan työntekijämäärän kynnsarvon sekä valmistaa, käsittelee tai käyttää II liitteessä mainittua

epäpuhtautta määrinä, jotka ylittävät II liitteen 3 sarakkeessa mainitun sovellettavan kynnsarvon, noudattamaan omistajalle tai toiminnan harjoittajalle 2 kappaleen mukaisesti määrättyä velvoitetta.

2. Kukin sopimuspuoli vaatii 1 kappaleessa tarkoitetun laitoskokonaisuuden omistajaa tai toiminnan harjoittajaa toimittamaan 5 ja 6 kappaleessa mainitut tiedot niistä epäpuhtauksista ja jätteistä, joiden osalta kynnsarvot on ylitetty, näiden kappaleiden vaatimusten mukaisesti.

3. Tämän pöytäkirjan tavoitteen saavuttamiseksi sopimuspuoli voi päättää yksittäisen epäpuhtauden osalta soveltaa joko päästökynnystä tai valmistusta, käsittelyä taikka käyttöä koskevaa kynnsarvoa edellyttäen, että tämä lisää sen rekisterissä olevia asiaan liittyviä tietoja päästöistä tai siirroista.

4. Kukin sopimuspuoli varmistaa, että sen toimivaltaiset viranomaiset kokoavat tai nimeävät yhden tai useamman viranomaisen tai toimivaltaisen elimen kokoamaan tietoja 7 ja 8 kappaleessa mainituista hajakuormituslähteistä peräisin olevista epäpuhtauksien päästöistä sisällytettäväksi rekistereihinsä.

5. Kukin sopimuspuoli vaatii 2 kappaleen mukaisesti ilmoitusvelvollisia laitoskokonaisuuksien omistajia tai toiminnan harjoittajia kokoamaan ja toimittamaan sopimuspuolen toimivaltaisille viranomaisille laitoskokonaisuuskohtaisesti seuraavat tiedot:

(a) ilmoittavan laitoskokonaisuuden nimi, katuosoite, maantieteellinen sijainti ja toiminta tai toiminnot sekä omistajan tai toiminnan harjoittajan ja tapauksen mukaan yrityksen nimi,

(b) kunkin 2 kappaleen mukaisesti ilmoitettavan epäpuhtauden nimi ja numerotunnus,

(c) kunkin ilmoitusvuonna laitoskokonaisuudesta ympäristöön johdetun 2 kappaleen mukaisesti ilmoitettavan epäpuhtauden määrä sekä kokonaisuudessaan että eriteltynä sen mukaan, onko epäpuhtaus päästetty ilmaan, veteen vai maahan, mukaan lukien syväinjektointi,

(d) joko

(i) kunkin sellaisen 2 kappaleen mukaisesti ilmoitettavan epäpuhtauden määrä, joka on siirretty laitoskokonaisuuden ulkopuolelle ilmoitusvuonna, erottaen toisistaan käsiteltäviksi ja hyödynnettäviksi siirretyt määrät, sekä siirron vastaanottaneen laitoskokonaisuuden nimi ja osoite, tai

(ii) sellaisen 2 kappaleen mukaisesti ilmoitettavan jätteen määrä, joka on siirretty laitoskokonaisuuden ulkopuolelle ilmoitusvuonna, erottaen toisistaan vaarallisen jätteen ja muun jätteen hyödyntämis- tai käsittelytoimien osalta sekä merkiten tiedot R- tai D-kirjaimella sen mukaan, onko jäte tarkoitettu hyödynnettäväksi vai käsiteltäväksi III liitteen mukaisesti, ja vaarallisen jätteen maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn osalta jätteen käsittelijän tai hyödyntäjän sekä siirron vastaanottaneen varsinaisen käsittely- tai hyödyntämispaikan nimi ja osoite,

(e) kunkin sellaisen 2 kappaleen mukaisesti ilmoitettavan jätevedessä olevan epäpuhtauden määrä, joka on siirretty laitoskokonaisuuden ulkopuolelle ilmoitusvuonna, ja

(f) menetelmät, joita on käytetty c–e kohdassa tarkoitettujen tietojen saamiseksi 9 artiklan 2 kappaleen mukaisesti mainiten, perustuvatko tiedot mittaukseen, laskelmaan vai arvioon.

6. Tämän artiklan 5 kappaleen c–e kohdassa tarkoitettuihin tietoihin on sisällyttävä tiedot päästöistä ja siirroista, jotka johtuvat normaalista toiminnasta ja poikkeuksellisista tapahtumista.

7. Kukin sopimuspuoli esittää rekisterissään tarkoituksenmukaisesti alueellisesti jaoteltuina tiedot sellaisista hajakuormituslähteistä peräisin olevista epäpuhtauksien päästöistä, joiden osalta kyseinen sopimuspuoli päättää, että tiedot kokoa asianomainen viranomaisen ja että ne on mahdollista sisällyttää rekisteriin. Jos sopimuspuoli katsoo, ettei tällaisia tietoja ole, se toteuttaa toimenpiteet aloittaakseen ilmoittamisen yhdestä tai useammasta hajakuormituslähteestä peräisin olevista asiaan liittyvien epäpuhtauksien päästöistä ensisijaisten kansallisten tavoitteidensa mukaisesti.

8. Tämän artiklan 7 kappaleessa tarkoitettuihin tietoihin sisällytetään maininnat menetelmistä, joita tietojen saamiseksi on käytetty.

8 artikla

ILMOITUSJAKSO

1. Kukin sopimuspuoli varmistaa, että sen rekisteriin sisällytettäväksi vaadittavat tiedot ovat kansalaisten saatavilla ja että ne kootaan ja esitetään rekisterissä kalenterivuositain eriteltyinä. Ilmoitusvuosi on se kalenterivuosi, jota tiedot koskevat. Kunkin sopimuspuolen osalta ensimmäinen ilmoitusvuosi on sitä kalenterivuotta seuraava kalenterivuosi, jona pöytäkirja tulee voimaan kyseisen sopimuspuolen osalta. Tämän pöytäkirjan 7 artiklan mukaiset ilmoitukset tehdään vuosittain. Toinen ilmoitusvuosi voi kuitenkin olla ensimmäistä ilmoitusvuotta seuraava toinen kalenterivuosi.

2. Kukin sellainen sopimuspuoli, joka ei ole alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö, varmistaa, että tiedot sisällytetään sen rekisteriin viidentoista kuukauden kuluessa kunkin ilmoitusvuoden päättymisestä. Ensimmäisen ilmoitusvuoden tiedot sisällytetään kuitenkin sopimuspuolen rekisteriin kahden vuoden kuluessa kyseisen ilmoitusvuoden päättymisestä.

3. Kukin sellainen sopimuspuoli, joka on alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö, varmistaa, että yksittäisen ilmoitusvuoden tiedot sisällytetään sen rekisteriin kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sopimuspuolilla, jotka eivät ole alueellisia taloudellisen yhdentymisen järjestöjä, on velvollisuus tehdä niin.

9 artikla

TIETOJEN KOKOAMINEN JA YLLÄPITO

1. Kukin sopimuspuoli vaatii sellaisten laitoskokonaisuuksien omistajia tai toiminnan harjoittajia, joita 7 artiklan raportointivaatimukset koskevat, kokoamaan tarvittavat tiedot laitoskokonaisuuden 7 artiklan mukaisesti ilmoitettavien päästöjen ja laitoskokonaisuuden ulkopuolelle tapahtuvien siirtojen määrittämiseksi tämän artiklan 2 kappaleen mukaisesti ja asianmukaisin väliajoin sekä pitämään toimivaltaisten viranomaisten saatavilla sellaisten tietojen arkistot, joista ilmoitetut tiedot saatiin, viiden vuoden ajalta kyseisen ilmoitusvuoden päättymisestä lukien. Näissä arkistoissa on myös selostettava menetelmät, joita tietojen kokoamiseksi on käytetty.

2. Kukin sopimuspuoli vaatii sellaisten laitoskokonaisuuksien omistajia tai toiminnan harjoittajia, joita 7 artiklan raportointivaatimukset koskevat, käyttämään parhaita saatavilla olevia tietoja, jotka voivat sisältää seurantatietoja, päästökertoimia, ainetaseita, epäsuoraa seurantaa tai muita laskelmia, teknisiä päätelmiä ja muita menetelmiä. Tarvittaessa tämä olisi tehtävä kansainvälisesti hyväksytyjen menetelmien mukaisesti.

10 artikla

LAADUNARVIOINTI

1. Kukin sopimuspuoli vaatii sellaisten laitoskokonaisuuksien omistajia tai toiminnan harjoittajia, joita 7 artiklan 1 kappaleen raportointivaatimukset koskevat, varmistamaan ilmoittamiensa tietojen laadun.

2. Kukin sopimuspuoli varmistaa, että toimivaltainen viranomainen arvioi sen rekisterissä olevien tietojen laadun, erityisesti niiden täydellisyyden, yhdenmukaisuuden ja luotettavuuden, ottaen huomioon sopimuspuolten kokouksen tätä varten mahdollisesti kehittämät suuntaviivat.

11 artikla

KANSALAISTEN TIEDONSAANTI

1. Kukin sopimuspuoli varmistaa, että kansalaiset saavat sen epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevassa rekisterissä olevia tietoja niin, että pyynnön esittäjän ei tarvitse osoittaa, että asia koskee häntä, ja ensisijaisesti varmistamalla tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti, että sen rekisteri on käytettävissä suoraan sähköisesti yleisten televerkkojen välityksellä.

2. Jos sopimuspuolen rekisterissä olevat tiedot eivät ole helposti kansalaisten saatavilla suoraan sähköisesti, sopimuspuoli varmistaa, että sen toimivaltainen viranomainen antaa kyseiset tiedot pyynnöstä muulla tehokkaalla tavalla mahdollisimman pian ja viimeistään kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä.

3. Kukin sopimuspuoli varmistaa, että sen rekisterissä olevat tiedot ovat saatavilla maksutta, jollei 4 kappaleen määräyksistä muuta johdu.

4. Kukin sopimuspuoli voi sallia, että sen toimivaltainen viranomainen perii maksun 2 kappaleessa tarkoitettujen tietojen jäljentämisestä ja postittamisesta, mutta maksu ei saa olla kohtuuttoman korkea.

5. Jos sopimuspuolen rekisterissä olevat tiedot eivät ole helposti kansalaisten saatavilla suoraan sähköisesti, sopimuspuoli helpottaa rekisterinsä sähköistä käyttöä julkisissa tiloissa, esimerkiksi yleisissä kirjastoissa, paikallisten viranomaisten toimistoissa tai muissa asianmukaisissa paikoissa.

12 artikla

SALASSAPITO

1. Kukin sopimuspuoli voi valtuuttaa toimivaltaisen viranomaisen pitämään rekisterissä olevat tiedot salassa, jos näiden tietojen julkinen ilmaiseminen vaikuttaa haitallisesti
  - (a) kansainvälisiin suhteisiin, kansalliseen puolustukseen tai yleiseen turvallisuuteen,
  - (b) oikeudenmukaisuuden toteutumiseen, henkilön mahdollisuuteen saada oikeudenmukainen oikeudenkäynti tai viranomaisen mahdollisuuteen suorittaa rikos- tai kurinpitoasiaan liittyvä tutkinta,
  - (c) kaupallisten ja teollisten tietojen salassapitoon, jos salassapidosta määrätään kansallisessa lainsäädännössä oikeutetun taloudellisen edun suojaamiseksi,
  - (d) teollis- ja tekijänoikeuksiin tai
  - (e) henkilötietojen ja/tai luonnollista henkilöä koskevien tiedostojen salassapitoon, jos kyseinen henkilö ei ole antanut lupaa tietojen luovuttamiseen ja jos salassapidosta säädetään kansallisessa lainsäädännössä.

Edellä mainittuja salassapidon perusteita tulkitaan suppeasti ottaen huomioon tietojen luovuttamiseen liittyvä yleinen etu ja se, liittyykö pyydetty tieto ympäristöpäästöihin.

2. Sovellettaessa 1 kappaleen c kohtaa kaikkien sellaisten päästöjä koskevia tietojen ilmaisemista, jotka ovat merkityksellisiä ympäristönsuojelun kannalta, käsitellään kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
3. Pidettäessä tietoja salassa 1 kappaleen mukaisesti rekisterissä on mainittava, minkälaisia tietoja on pidetty salassa, esimerkiksi antamalla mahdollisuuksien mukaan yleisluonteisia kemiallisia tietoja, ja mistä syystä tiedot on pidetty salassa.

13 artikla

KANSALAISTEN OSALLISTUMINEN EPÄPUHTAUKSIEN PÄÄSTÖJÄ JA SIIRTOJA KOSKEVIEN KANSALLISTEN PÄÄSTÖREKISTERIEN KEHITTÄMISEEN

1. Kukin sopimuspuoli varmistaa, että kansalaisilla on asianmukaiset mahdollisuudet osallistua sen epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevan kansallisen rekisterin kehittämiseen sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
2. Sovellettaessa 1 kappaletta kukin sopimuspuoli järjestää kansalaisille mahdollisuuden saada vapaasti käyttöönsä tietoja ehdotetuista toimenpiteistä, jotka koskevat sopimuspuolen epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevan kansallisen rekisterin kehittämistä, ja esittää huomautuksia, tietoja, analyyskejä tai mielipiteitä, jotka ovat merkityksellisiä päätöksentekoprosessin kannalta, ja asianomaiset viranomaiset ottavat tällaisen kansalaisten panoksen asianmukaisesti huomioon.

3. Kukin sopimuspuoli varmistaa, että kun sen rekisterin perustamisesta tai merkittävästä muuttamisesta päätetään, tiedot päätöksestä ja sen perusteena olevista näkökohdista asetetaan ajoissa kansalaisten saataville.

14 artikla

MUUTOKSENHAKU- JA VIREILLEPANO-OIKEUS

1. Kukin sopimuspuoli varmistaa kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, että henkilö, joka katsoo, että hänen 11 artiklan 2 kappaleen nojalla esittämänsä tietopyyntö on jätetty huomiotta tai perusteettomasti hylätty osittain tai kokonaisuudessaan, siihen on vastattu puutteellisesti tai sitä ei muuten ole käsitelty edellä mainitun kappaleen määräysten mukaisesti, voi hakea tuomioistuimelta tai muulta laissa säädetyltä riippumattomalta ja puolueettomalta elimeltä muutosta päätökseen.
2. Tämän artiklan 1 kappaleen vaatimukset eivät rajoita sopimuspuolten oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka perustuvat sovellettaviin, sopimuspuolten välillä voimassa oleviin tämän artiklan aihetta koskeviin sopimuksiin.

15 artikla

TOIMINTAEDELLYTYSTEN PARANTAMINEN

1. Kukin sopimuspuoli edistää kansalaisten tietoisuutta epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevasta rekisteristään sekä varmistaa, että apua ja opastusta annetaan sen rekisterin käytössä sekä rekisterissä olevien tietojen ymmärtämisessä ja käytössä.
2. Kunkin sopimuspuolen olisi parannettava riittävästi vastuullisten viranomaisten ja elinten toimintaedellytyksiä ja ohjattava niitä riittävästi auttaakseen niitä hoitamaan tämän pöytäkirjan mukaiset tehtävät.

16 artikla

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

1. Sopimuspuolet toimivat tarvittaessa yhteistyössä ja auttavat toisiaan
  - (a) kansainvälisessä toiminnassa, jolla tuetaan tämän pöytäkirjan tavoitteiden saavuttamista,
  - (b) kansallisten järjestelmien toteuttamisessa tämän pöytäkirjan mukaisesti kyseisten sopimuspuolten välisen sopimuksen perusteella,
  - (c) tämän pöytäkirjan mukaisten tietojen vaihtamisessa raja-alueilla tapahtuvista päästöistä ja siirroista ja

- (d) tämän pöytäkirjan mukaisten tietojen vaihtamisessa siirroista sopimuspuolten välillä.
2. Sopimuspuolet pyrkivät lisäämään keskinäistä yhteistyötään ja tapauksen mukaan yhteistyötä asiaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen kanssa edistääkseen
- (a) kansalaisten tietoisuutta kansainvälisesti,
  - (b) teknologiansiirtoa ja
  - (c) teknisen avun antamista sopimuspuolina oleville kehitysmaille ja siirtymätalouden maille tähän pöytäkirjaan liittyvissä asioissa.

17 artikla

SOPIMUSPUOLTEN KOKOUS

1. Tällä pöytäkirjalla perustetaan sopimuspuolten kokous. Sen ensimmäinen istunto kutsutaan koolle viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän pöytäkirjan voimaantulosta. Sen jälkeen sopimuspuolten kokouksen säännöllisiä istuntoja pidetään vuorotellen tai samanaikaisesti yleissopimuksen sopimuspuolten säännöllisten kokousten kanssa, jolleivät tämän pöytäkirjan sopimuspuolet toisin päättä. Sopimuspuolten kokous pitää ylimääräisen istunnon, jos se niin päättää säännöllisessä istunnossaan, tai jonkin sopimuspuolen kirjallisesta pyynnöstä, edellyttäen, että kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun Euroopan talouskomission pääsihteeri on ilmoittanut esitetystä pyynnöstä kaikille sopimuspuolille, vähintään kolmasosa näistä sopimuspuolista on kannattanut pyyntöä.
2. Sopimuspuolten kokous tarkastelee jatkuvasti tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoa ja kehittämistä sopimuspuolten säännöllisen raportoinnin perusteella ja, pitäen tämän tavoitteen mielessä, se
- (a) tarkastelee epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevien rekisterien kehittämistä sekä edistää niiden asteittaista vahvistamista ja lähentämistä,
  - (b) laatii suuntaviivat, jotka helpottavat sopimuspuolten raportointia kokoukselle, pitäen mielessä tarpeen välttää päällekkäistä työtä,
  - (c) laatii työohjelman,
  - (d) harkitsee ja tarvittaessa toteuttaa toimenpiteitä kansainvälisen yhteistyön vahvistamiseksi 16 artiklan mukaisesti,
  - (e) perustaa tarpeellisiksi katsomansa apuelimet,
  - (f) käsittelee ja hyväksyy ehdotetut, tämän pöytäkirjan soveltamisen kannalta tarpeellisiksi katsotut pöytäkirjan ja sen liitteiden muutokset 20 artiklan määräysten mukaisesti,

- (g) käsittelee ja hyväksyy ensimmäisessä istunnossaan yksimielisesti istuntonsa ja apuelintensä menettelytapasäännöt ottaen huomioon mahdolliset yleissopimuksen sopimuspuolten kokouksen hyväksymät menettelytapasäännöt,
- (h) harkitsee rahoitusjärjestelyjen hyväksymistä yksimielisellä päätöksellä sekä teknisen avun järjestelmien käyttöönottoa tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon helpottamiseksi,
- (i) käyttää tarvittaessa muiden asiaan liittyvien kansainvälisten elinten palveluja tämän pöytäkirjan tavoitteiden saavuttamiseksi, ja
- (j) harkitsee ja toteuttaa sellaisia lisätoimia, jotka voivat olla tarpeen tämän pöytäkirjan tavoitteiden edistämiseksi, kuten sen täytäntöönpanoa edistävien suuntaviivojen ja suositusten antamista.

3. Sopimuspuolten kokous helpottaa tietojen vaihtamista kokemuksista, joita on saatu siirtojen ilmoittamisesta epäpuhtauskohtaista ja jätekohtaista lähestymistapaa noudattaen, sekä tarkastelee näitä kokemuksia selvittääkseen mahdollisuutta yhtenäistää näitä lähestymistapoja ottaen huomioon 1 artiklan mukaisten tietojen saantiin liittyvän yleisen edun sekä epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevien kansallisten rekisterien yleisen tehokkuuden.

4. Yhdistyneet Kansakunnat, sen erityisjärjestöt ja Kansainvälinen atomienergiajärjestö sekä kaikki valtiot tai alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt, joilla on 24 artiklan nojalla valtuudet allekirjoittaa tämä pöytäkirja mutta jotka eivät ole tämän pöytäkirjan sopimuspuolia, ja hallitustenväliset järjestöt, joilla on toimivaltaa tämän pöytäkirjan soveltamisalalla, voivat osallistua tarkkailijoina sopimuspuolten kokouksen istuntoihin. Niiden istuntoihin pääsyyn ja osallistumiseen sovelletaan sopimuspuolten kokouksen hyväksymiä menettelytapasääntöjä.

5. Kansalaisjärjestöt, joilla on toimivaltaa tämän pöytäkirjan soveltamisalalla ja jotka ovat ilmoittaneet Euroopan talouskomission pääsihteerille haluavansa lähettää edustajansa sopimuspuolten kokouksen istuntoon, on oikeus osallistua siihen tarkkailijoina, jollei kolmannes istunnossa läsnäolevista sopimuspuolista vastusta niiden osallistumista. Niiden istuntoihin pääsyyn ja osallistumiseen sovelletaan sopimuspuolten kokouksen hyväksymiä menettelytapasääntöjä.

18 artikla

ÄÄNIOIKEUS

1. Kullakin tämän pöytäkirjan sopimuspuolella on yksi ääni, lukuun ottamatta 2 kappaleen määräyksiä.

2. Alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt käyttävät äänioikeuttaan toimivaltaansa kuuluvissa asioissa siten, että niillä on yhtä monta ääntä kuin niillä on tämän pöytäkirjan sopimuspuolina olevia jäsenvaltioita. Mainitut järjestöt eivät käytä äänioikeuttaan niiden jäsenvaltioiden käyttäessä omaansa ja päinvastoin.

19 artikla

LIITTEET

Tämän pöytäkirjan liitteet ovat sen erottamaton osa ja, jollei nimenomaisesti toisin määrätä, viittaus tähän pöytäkirjaan on samalla viittaus sen liitteisiin.

20 artikla

MUUTOKSET

1. Jokainen sopimuspuoli voi esittää muutoksia tähän pöytäkirjaan.
2. Tämän pöytäkirjan muutoksia koskevat ehdotukset käsitellään sopimuspuolten kokouksen istunnossa.
3. Tähän pöytäkirjaan ehdotettu muutos toimitetaan kirjallisena sihteeristölle, joka antaa sen tiedoksi muille valtioille ja alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille, jotka ovat suostuneet siihen, että pöytäkirja sitoo niitä, ja joiden osalta se ei ole vielä tullut voimaan, sekä pöytäkirjan allekirjoittajille viimeistään kuusi kuukautta ennen sitä istuntoa, jossa muutosehdotus esitetään kaikkien sopimuspuolten hyväksyttäväksi.
4. Sopimuspuolet pyrkivät kaikin tavoin sopimaan tämän pöytäkirjan muutoksesta yksimielisesti. Jos kaikki keinot yksimielisyyden saavuttamiseksi on käytetty eikä sopimukseen ole päästy, muutosesitys hyväksytään viime kädessä istunnossa läsnäolevien ja äänestävien sopimuspuolten kolmen neljäsosan äänen enemmistöllä.
5. Tässä artiklassa "läsnä olevat ja äänestävät sopimuspuolet" tarkoittavat sopimuspuolia, jotka ovat läsnä ja äänestävät puolesta tai vastaan.
6. Sihteeristö antaa 4 kappaleen mukaisesti hyväksytyn pöytäkirjan muutoksen tiedoksi tallettajalle, joka lähettää sen kaikille sopimuspuolille, muille valtioille ja alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille, jotka ovat suostuneet siihen, että pöytäkirja sitoo niitä, ja joiden osalta se ei ole vielä tullut voimaan, sekä allekirjoittajille.
7. Muu kuin liitettä koskeva muutos tulee voimaan sen ratifioineiden tai hyväksyneiden sopimuspuolten osalta yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut ratifioimis- tai hyväksymiskirjat vähintään kolmelta neljäsosalta niistä sopimuspuolista, jotka olivat sopimuspuolina muutosta hyväksyttäessä. Sen jälkeen muutos tulee voimaan muiden sopimuspuolten osalta yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona kyseiset sopimuspuolet ovat tallettaneet muutosta koskevat ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa.
8. Liitteeseen tehdyn muutoksen osalta sopimuspuoli, joka ei hyväksy tätä muutosta, ilmoittaa asiasta kirjallisesti tallettajalle kahdentoista kuukauden kuluessa päivästä, jona tallettaja on lähettänyt muutoksen sopimuspuolille. Tallettaja antaa vastaanottamansa ilmoituksen viipymättä tiedoksi kaikille sopimuspuolille. Sopimuspuoli voi milloin tahansa peruuttaa aiemman

hyväksymättä jättämistä koskevan ilmoituksen, minkä jälkeen liitteen muutos tulee voimaan kyseisen sopimuspuolen osalta.

9. Liitteen muutos tulee voimaan kahdentoista kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona tallettaja on lähettänyt liitteen muutoksen sopimuspuolille 6 kappaleen mukaisesti, niiden sopimuspuolten osalta, jotka eivät ole tehneet 8 kappaleen mukaista ilmoitusta tallettajalle, edellyttäen, että kyseisenä ajankohtana enintään kolmasosa niistä sopimuspuolista, jotka olivat sopimuspuolina muutosta hyväksyttäessä, ovat tehneet tällaisen ilmoituksen.

10. Jos liitteen muutos liittyy suoraan tämän pöytäkirjan muutokseen, se tulee voimaan vasta, kun tämän pöytäkirjan muutos tulee voimaan.

21 artikla

SIHTEERISTÖ

Euroopan talouskomission pääsihteeri hoitaa seuraavat tähän pöytäkirjaan liittyvät sihteeristön tehtävät:

- (a) sopimuspuolten kokouksen istuntojen valmistelu ja kokouspalvelujen järjestäminen,
- (b) tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti vastaanotettujen ilmoitusten ja muiden tietojen toimittaminen sopimuspuolille,
- (c) raportointi sihteeristön toiminnasta sopimuspuolten kokoukselle ja
- (d) muut tehtävät, joista sopimuspuolten kokous voi päättää käytettävissä olevien voimavarojen perusteella.

22 artikla

PÖYTÄKIRJAN MÄÄRÄYSTEN NOUDATTAMISEN ARVIOINTI

Sopimuspuolten kokous päättää ensimmäisessä istunnossaan yksimielisesti sellaisten kuulemiseen perustuvien yhteistyömenettelyjen ja institutionaalisten järjestelyjen käyttöön ottamisesta, joissa ei ole vastapuolia, joihin ei liity oikeudenkäyntiä ja joiden avulla arvioidaan ja edistetään tämän pöytäkirjan määräysten noudattamista ja käsitellään tapauksia, joissa määräyksiä ei ole noudatettu. Päättäessään näiden menettelyjen ja järjestelyjen käyttöönotosta sopimuspuolten kokous harkitsee muun muassa, otetaanko huomioon tietojen vastaanottaminen kansalaisilta tähän pöytäkirjaan liittyvistä asioista.

23 artikla

RIITOJEN RATKAISEMINEN

1. Jos kahden tai useamman sopimuspuolen välille syntyy riita tämän pöytäkirjan tulkinnasta tai soveltamisesta, asianomaiset sopimuspuolet pyrkivät ratkaisemaan riidan neuvottelemalla tai muulla rauhanomaisella riitojenratkaisukeinolla, jonka osapuolet hyväksyvät.

2. Valtio voi tämän pöytäkirjan allekirjoittaessaan, ratifioidessaan tai hyväksyessään tai siihen liittyessään tai milloin tahansa tämän jälkeen ilmoittaa kirjallisesti tallettajalle, että sellaisen riidan osalta, jota ei ole ratkaistu 1 kappaleen mukaisesti, se hyväksyy toisen tai molemmat seuraavista riitojenratkaisukeinoista pakollisena suhteessa sopimuspuoleen, joka hyväksyy saman velvollisuuden:

- (a) riidan saattaminen Kansainvälisen tuomioistuimen ratkaistavaksi,
- (b) liitteessä IV esitetyn menettelyn mukainen välimiesmenettely.

Alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö voi tehdä vaikutukseltaan vastaavan ilmoituksen, joka koskee b kohdassa tarkoitettujen menettelyjen mukaista välimiesmenettelyä.

3. Jos riidan osapuolet ovat hyväksyneet molemmat 2 kappaleessa tarkoitettut riitojenratkaisukeinot, riita voidaan saattaa ainoastaan Kansainvälisen tuomioistuimen ratkaistavaksi, jolleivät riidan osapuolet muuta sovi.

24 artikla

ALLEKIRJOITTAMINEN

Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten Kiovassa (Ukrainassa) 21 päivästä 23 päivään toukokuuta 2003 viidennen "Euroopan ympäristö" -ministerikokouksen yhteydessä ja sen jälkeen Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa New Yorkissa 31 päivään joulukuuta 2003 kaikille valtioille, jotka ovat Yhdistyneiden Kansakuntien jäseniä, sekä alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille, jotka koostuvat Yhdistyneiden Kansakuntien jäseninä olevista täysivaltaisista valtioista ja joille niiden jäsenvaltiot ovat siirtäneet toimivaltaa tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, mukaan lukien toimivalta tehdä näitä asioita koskevia sopimuksia.

25 artikla

TALLETTAJA

Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri toimii tämän pöytäkirjan tallettajana.

26 artikla

RATIFIOIMINEN, HYVÄKSYMINEEN JA LIITTYMINEN

1. Edellä 24 artiklassa tarkoitettujen pöytäkirjan allekirjoittavien valtioiden ja alueellisten taloudellisen yhdentymisen järjestöjen on ratifioitava tai hyväksyttävä tämä pöytäkirja.
2. Tämä pöytäkirja on avoinna liittymistä varten 24 artiklassa tarkoitetuille valtioille ja alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille 1 päivästä tammikuuta 2004 lähtien.
3. Kaikki tämän pöytäkirjan mukaiset velvoitteet sitovat 24 artiklassa tarkoitettua alueellista taloudellisen yhdentymisen järjestöä, josta tulee sopimuspuoli minkään sen jäsenvaltion olematta sopimuspuolena. Jos yksi tai useampi tällaisen järjestön jäsenvaltio on tämän pöytäkirjan sopimuspuolena, järjestö ja sen jäsenvaltiot päättävät vastuustaan tästä pöytäkirjasta johtuvien velvoitteiden osalta. Tällaisissa tapauksissa järjestö ja jäsenvaltiot eivät voi käyttää tämän pöytäkirjan mukaisia oikeuksia samanaikaisesti.
4. Tämän pöytäkirjan 24 artiklassa tarkoitettujen alueellisten taloudellisen yhdentymisen järjestöjen ilmoittavat ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjoissaan tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvia asioita koskevan toimivaltansa laajuuden. Nämä järjestöt ilmoittavat tallettajalle myös toimivaltansa laajuuden merkittävistä muutoksista.

27 artikla

VOIMAANTULO

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona kuudestoista ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu.
2. Alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön tallettamaa asiakirjaa ei lasketa tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettuun lukumäärään kyseisen järjestön jäsenvaltioiden tallettamien asiakirjojen lisäksi.
3. Jokaisen sellaisen valtion tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön osalta, joka ratifioi tai hyväksyy tämän pöytäkirjan taikka liittyy siihen kuudennentoista ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisen jälkeen, pöytäkirja tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona asianomainen valtio tai järjestö on tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa.

28 artikla

VARAUMAT

Tähän pöytäkirjaan ei saa tehdä varauksia.

29 artikla

IRTISANOMINEN

Sopimuspuoli voi milloin tahansa kolmen vuoden kuluttua päivästä, jona tämä pöytäkirja on tullut sen osalta voimaan, irtisanoa pöytäkirjan ilmoittamalla siitä kirjallisesti tallettajalle. Irtisanominen tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona tallettaja on vastaanottanut kyseisen ilmoituksen.

30 artikla

TODISTUSVOIMAISET TEKSTIT

Tämän pöytäkirjan alkuperäiskappale, jonka englannin-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset, talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

TEHTY Kiovassa 21 päivänä toukokuuta 2003.

I liite

TOIMINNAT

N:o	Toiminta	Kapasiteettikynnys (1 sarake)	Työntekijämäärän kynnysarvo (2 sarake)
1.	Energia-ala		
a)	Kaasun- ja öljynjalostamot	*	10 työntekijää
b)	Kaasutus- ja nesteytyslaitokset	*	
c)	Lämpövoimalat ja muut polttolaitokset	Lämmöntuotto 50 MW	
d)	Koksaamot	*	
e)	Hiilen murskauslaitokset	Kapasiteetti 1 tonni/h	
f)	Kivihiilituotteita ja kiinteitä savuttomia polttoaineita valmistavat laitokset	*	
2.	Metallien tuotanto ja jalostus		
a)	Metallimalmin (sulfidimalmi mukaan lukien) pasutus- tai sintrauslaitokset	*	10 työntekijää
b)	Raakaraudan tai teräksen tuotantolaitokset (primaari- tai sekundaarisulatus), jatkuva valu mukaan lukien	Kapasiteetti 2,5 tonnia/h	
c)	Laitokset, joissa rautametalleja jalostetaan: i) kuumavalssauksella ii) takomalla vasaroilla iii) suojakäsittelmällä sulalla metallilla	Kapasiteetti 20 tonnia raakaterästä/h Iskuenergia 50 kilojoulea/vasara ja käytetty lämpöteho yli 20 MW Käsittelymäärä 2 tonnia raakaterästä/h	
d)	Rautametallivalimot	Tuotantokapasiteetti 20 tonnia/pv	
e)	Laitokset: i) joissa tuotetaan muita kuin rautapitoisia raakametalleja malmeista, rikasteista tai sekundaarisista raaka-aineista metallurgisilla, kemiallisilla tai elektrolyyttisillä prosesseilla ii) joissa sulatetaan, seostaminen mukaan lukien, muita kuin rautapitoisia metalleja, jälleenkäsiteltävät tuotteet mukaan lukien (puhdistuksesta, sulattovalusta jne.)	*	
f)	Metallien ja muovien pintakäsittelylaitokset, joissa käytetään elektrolyyttistä tai kemiallista prosessia	Käsittelyaltaiden tilavuus 30 m ³	10 työntekijää

N:o	Toiminta	Kapasiteettikynnys (1 sarake)	Työntekijämäärän kynnysarvo (2 sarake)
3.	Mineraaliteollisuus		
a)	Maanalainen louhinta ja siihen liittyvä toiminta	*	10 työntekijää
b)	Avolouhinta	Louhittavan alueen pinta-ala 25 hehtaaria	
c)	Laitokset, jotka tuottavat: i) sementtiklinkkeriä kiertouuneissa ii) kalkkia kiertouuneissa iii) sementtiklinkkeriä tai kalkkia muissa uuneissa	Tuotantokapasiteetti 500 tonnia/pv Tuotantokapasiteetti yli 50 tonnia/pv Tuotantokapasiteetti 50 tonnia/pv	
d)	Asbestia ja asbestipohjaisia tuotteita valmistavat laitokset	*	
e)	Lasia, mukaan lukien lasikuitua, valmistavat laitokset	Sulatuskapasiteetti 20 tonnia/pv	
f)	Mineraaleja sulattavat laitokset, mukaan lukien mineraalikuituja tuottavat laitokset	Sulatuskapasiteetti 20 tonnia/pv	
g)	Laitokset, joissa valmistetaan polttamalla keraamisia tuotteita, erityisesti kattotiiliä, tiiliä, tulenkestäviä tiiliä, laattoja, kivitavaraa tai posliinia	Tuotantokapasiteetti 75 tonnia/pv tai uunitilavuus 4 m ³ ja lastauskapasiteetti 300 kg/m ³ uunia kohden	

N:o	Toiminta	Kapasiteettikynnys (1 sarake)	Työntekijämäärän kynnysarvo (2 sarake)	
4.	Kemianteollisuus			
a)	<p>Kemialliset laitokset, jotka tuottavat teollisessa mittakaavassa orgaanisen kemian peruskemikaaleja, kuten:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) yksinkertaisia hiilivetyjä (suoraketjuisia tai rengasrakenteisia, tyydyttyneitä tai tyydyttymättömiä, alifaattisia tai aromaattisia) ii) happea sisältäviä hiilivetyjä, kuten alkoholeja, aldehydejä, ketoneita, karboksyylihappoja, estereitä, asetaatteja, eettereitä, peroksiedeja, epoksihartseja, iii) rikkiptoisia hiilivetyjä iv) typpipitoisia hiilivetyjä, kuten amiineja, amideja, typpiyhdisteitä, nitroyhdisteitä tai nitraattiyhdisteitä, nitriilejä, syanaatteja, isosyanaatteja, v) fosforia sisältäviä hiilivetyjä vi) halogenoituja hiilivetyjä vii) organometallisia yhdisteitä viii) perusmuoveja (polymeerejä, synteettisiä kuituja ja selluloosapohjaisia kuituja) ix) synteettisiä kumeja x) väriaineita ja pigmenttejä xi) pinta-aktiivisia aineita 	*	10 työntekijää	
b)	<p>Kemialliset laitokset, jotka tuottavat teollisessa mittakaavassa epäorgaanisen kemian peruskemikaaleja, kuten:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) kaasuja, kuten ammoniakkaa, klooria tai vetykloridia, fluoria tai vetyfluoridia, hiilen oksideja, rikkiyhdisteitä, typen oksideja, vetyä, rikkidioksidia, karbonyylikloridia ii) happoja, kuten kromihappoa, vetyfluoridihappoa, fosforihappoa, typpihappoa, vetykloridihappoa, rikkihappoa, oleumia, rikkihapokkeita iii) emäksiä, kuten ammoniumhydroksidia, kaliumhydroksidia, natriumhydroksidia iv) suoloja, kuten ammoniumkloridia, kaliumkloroaattia, kaliumkarbonaattia, natriumkarbonaattia, perboraattia, hopeanitraattia v) epämetalleja, metallioksideja tai muita epäorgaanisia yhdisteitä, kuten kalsiumkarbidia, piitä, piikarbidia 	*		
c)	Kemialliset laitokset, joissa valmistetaan teollisessa mittakaavassa fosfori-, typpi- tai kaliumpohjaisia lannoitteita (yksi- tai moniravinteisia)	*		
d)	Laitokset, jotka tuottavat kasvinuojeluaineiden perusaineita ja biosidejä teollisessa mittakaavassa	*		

N:o	Toiminta	Kapasiteettikynnys (1 sarake)	Työntekijämäärän kynnysarvo (2 sarake)
e)	Laitokset, jota käyttävät kemiallista tai biologista prosessia farmaseuttisten tuotteiden perusaineiden valmistukseen teollisessa mittakaavassa	*	
f)	Räjähteitä ja pyroteknisiä tuotteita teollisessa mittakaavassa valmistavat laitokset	*	10 työntekijää
5. Jätehuolto ja jätevesien käsittely			
a)	Vaarallisen jätteen polttoon, pyrolyysiin, hyväksikäyttöön tai kemialliseen käsittelyyn tarkoitetut laitokset tai vaarallisen jätteen sijoittaminen kaatopaikalle	Vastaanottokyky 10 tonnia/pv	10 työntekijää
b)	Yhdyskuntajätteen polttolaitokset	Kapasiteetti 3 tonnia/h	
c)	Muun kuin vaarallisen jätteen hävittämiseen tarkoitetut laitokset	Kapasiteetti 50 tonnia/pv	
d)	Kaatopaikat (lukuun ottamatta pysyvän jätteen kaatopaikkoja)	Vastaanottokyky 10 tonnia/pv tai kokonaiskapasiteetti 25 000 tonnia	
e)	Ruoja ja eläinperäistä jätettä hävittävät ja jälleenkäyttävät laitokset	Käsittelykapasiteetti 10 tonnia/pv	
f)	Yhdyskuntajätevesien käsittelylaitokset	Kapasiteetti 100 000 asukasvastinelukua	
g)	Itsenäisesti toimivat teollisuuden jätevesien käsittelylaitokset, jotka liittyvät ainakin yhteen tässä liitteessä mainituista toiminnoista	Kapasiteetti 10 000 m ³ /pv	
6. Paperin ja puun tuotanto ja käsittely			
a)	Teollisuuslaitokset, joissa valmistetaan massaa puusta tai vastaavista kuitumateriaaleista	*	10 työntekijää
b)	Paperia, kartonkia ja muita ensisijaisia puutuotteita (lastulevyä, kuitulevyä ja vaneria) valmistavat teollisuuslaitokset	Tuotantokapasiteetti 20 tonnia/pv	
c)	Teollisuuslaitokset, joissa puuta ja puutuotteita suojataan kemiallisesti	Tuotantokapasiteetti 50 m ³ /pv	
7. Voimaperäinen karjankasvatus ja vesiviljely			
a)	Siipikarjan tai sikojen tehokasvatuslaitokset	i) 40 000 paikkaa siipikarjalle ii) 2 000 paikkaa tuotantosioille (paino yli 30 kg) iii) 750 paikkaa emakoille	10 työntekijää
b)	Voimaperäinen vesiviljely	1 000 tonnia kalaa ja äyriäisiä/v	10 työntekijää

N:o	Toiminta	Kapasiteettikynnys (1 sarake)	Työntekijämäärän kynnysarvo (2 sarake)
8.	Elintarvike- ja juomateollisuuden eläin- ja kasvituotteet		
a)	Teurastamot	Tuottavat ruhoja 50 tonnia/pv	10 työntekijää
b)	Sellaisten elintarvikkeiden ja juomien käsittely ja jalostus, jotka valmistetaan: i) eläinperäisistä raaka-aineista (paitsi maidosta) ii) kasvipärisistä raaka-aineista	Lopputuotteiden tuotantokapasiteetti 75 tonnia/pv Lopputuotteiden tuotantokapasiteetti 300 tonnia/pv (neljännesvuosittain laskettavan keskiarvon perusteella)	
c)	Maidon käsittely ja jalostus	Vastaanotettu maitomäärä 200 tonnia/pv (vuosittain laskettavan keskiarvon perusteella)	
9.	Muu toiminta		
a)	Kuitujen tai tekstiilien esikäsittely- (pesu, valkaisu, merserointi) tai värjäyslaitokset	Käsittelykapasiteetti 10 tonnia/pv	10 työntekijää
b)	Nahanparkituslaitokset	Käsittelykapasiteetti 12 tonnia lopputuotteita/pv	
c)	Aineiden, esineiden ja tuotteiden pintakäsittelylaitokset, erityisesti tasoitusta, painatusta, pinnoitusta, rasvanpoistoa, vedenkestökäsittelyä, liimausta, maalausta, puhdistusta tai kyllästystä orgaanisten liuottimien avulla suorittavat laitokset	Liuottimen kulutuskapasiteetti 150 kg/h tai 200 tonnia/v	
d)	Hiilen (kivihiilen) tai elektrografiitin tuotantolaitokset, joissa käytetään polttoa tai grafitointia	*	
e)	Laitokset, joissa rakennetaan ja maalataan laivoja tai poistetaan niistä maali	Kyky käsitellä 100 m pitkiä aluksia	

Selitykset:

Sarakkeessa 1 on esitetty 7 artiklan 1 kappaleen a kohdassa tarkoitetut kapasiteettikynnykset.

Asteriski (*) tarkoittaa, että toimintaan ei sovelleta lainkaan kapasiteettikynnystä, vaan ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia laitoskokonaisuuksia.

Sarakkeessa 2 on esitetty 7 artiklan 1 kappaleen b kohdassa tarkoitettu työntekijämäärää koskeva kynnysarvo.

"10 työntekijää" tarkoittaa kymmentä kokopäiväistä työntekijää.

II liite

EPÄPUHTAUDET

N:o	CAS-numero	Epäpuhtaus	Kynnysarvo, joka koskee päästöjä (1 sarake)			Kynnysarvo epäpuhtauksien siirroille laitostokoinaisuuden ulkopuolelle (2 sarake) kg/vuosi	Valmistusta, käsittelyä tai käyttöä koskeva kynnysarvo (3 sarake) kg/vuosi
			ilmaan (1a sarake)	veteen (1b sarake)	maahan (1c sarake)		
			kg/vuosi	kg/vuosi	kg/vuosi		
1	74-82-8	Metaani (CH ₄)	100 000	-	-	-	*
2	630-08-0	Hiilimonoksidi (CO)	500 000	-	-	-	*
3	124-38-9	Hiilidioksidi (CO ₂)	100 milj.	-	-	-	*
4		Fluorihilivedyt (HFC:t)	100	-	-	-	*
5	10024-97-2	Dityppioksidi (N ₂ O)	10 000	-	-	-	*
6	7664-41-7	Ammoniakki (NH ₃)	10 000	-	-	-	10 000
7		Muut haihtuvat orgaaniset yhdisteet kuin metaani (NMVOC-yhdisteet)	100 000	-	-	-	*
8		Typen oksidit (NO _x /NO ₂)	100 000	-	-	-	*
9		Perfluorihilivedyt (PFC:t)	100	-	-	-	*
10	2551-62-4	Rikkiheksafluoridi (SF ₆)	50	-	-	-	*
11		Rikin oksidit (SO _x /SO ₂)	150 000	-	-	-	*
12		Kokonaistyyppi	-	50 000	50 000	10 000	10 000
13		Kokonaisfosfori	-	5 000	5 000	10 000	10 000
14		Osittain halogenoidut kloorifluorihilivedyt (HCFC:t)	1	-	-	100	10 000
15		Kloorifluorihilivedyt (CFC:t)	1	-	-	100	10 000
16		Halonit	1	-	-	100	10 000
17	7440-38-2	Arseeni, arseniyhdisteet (As)	20	5	5	50	50
18	7440-43-9	Kadmium, kadmiumyhdisteet (Cd)	10	5	5	5	5
19	7440-47-3	Kromi, kromiyhdisteet (Cr)	100	50	50	200	10 000
20	7440-50-8	Kupari, kupariyhdisteet (Cu)	100	50	50	500	10 000
21	7439-97-6	Elohopea, elohopeayhdisteet (Hg)	10	1	1	5	5
22	7440-02-0	Nikkeli, nikkeliyhdisteet (Ni)	50	20	20	500	10 000
23	7439-92-1	Lyijy, lyijy-yhdisteet (Pb)	200	20	20	50	50
24	7440-66-6	Sinkki, sinkkiyhdisteet (Zn)	200	100	100	1 000	10 000
25	15972-60-8	Alakloori	-	1	1	5	10 000
26	309-00-2	Aldriini	1	1	1	1	1
27	1912-24-9	Atratsiini	-	1	1	5	10 000
28	57-74-9	Kloridaani	1	1	1	1	1
29	143-50-0	Klordekoni	1	1	1	1	1
30	470-90-6	Klorfenvin fossi	-	1	1	5	10 000
31	85535-84-8	Kloorialkaanit, C ₁₀ -C ₁₃	-	1	1	10	10 000
32	2921-88-2	Klorpyrifossi	-	1	1	5	10 000
33	50-29-3	DDT	1	1	1	1	1
34	107-06-2	1,2-dikloorietaani (EDC)	1 000	10	10	100	10 000
35	75-09-2	Dikloorimetaani (DCM)	1 000	10	10	100	10 000

N:o	CAS-numero	Epäpuhtaus	Kynnysarvo, joka koskee päästöjä (1 sarake)			Kynnysarvo epäpuhtauksien siirroille laitosteknaisyyden ulkopuolelle (2 sarake) kg/vuosi	Valmistusta, käsittelyä tai käyttöä koskeva kynnysarvo (3 sarake) kg/vuosi
			ilmaan (1a sarake)	veteen (1b sarake)	maahan (1c sarake)		
			kg/vuosi	kg/vuosi	kg/vuosi		
36	60-57-1	Dieldriini	1	1	1	1	1
37	330-54-1	Diuroni	-	1	1	5	10 000
38	115-29-7	Endosulfaani	-	1	1	5	10 000
39	72-20-8	Endriini	1	1	1	1	1
40		Halogenoidut orgaaniset yhdisteet (AOX)	-	1 000	1 000	1 000	10 000
41	76-44-8	Heptakloori	1	1	1	1	1
42	118-74-1	Heksaklooribentseeni (HCB)	10	1	1	1	5
43	87-68-3	Heksaklooributadieeni (HCBd)	-	1	1	5	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-heksakloorisykloheksaani (HCH)	10	1	1	1	10
45	58-89-9	Lindaani	1	1	1	1	1
46	2385-85-5	Mireksi	1	1	1	1	1
47		PCDD + PCDF (dioksiinit + furaanit) (TEQ)	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001
48	608-93-5	Pentaklooribentseeni	1	1	1	5	50
49	87-86-5	Pentakloorifenoli (PCP)	10	1	1	5	10 000
50	1336-36-3	Polyklooratut bifenyylit (PCB:t)	0,1	0,1	0,1	1	50
51	122-34-9	Simatsiini	-	1	1	5	10 000
52	127-18-4	Tetrakloorietyleeni (PER)	2 000	-	-	1 000	10 000
53	56-23-5	Tetrakloorimetaani (TCM)	100	-	-	1 000	10 000
54	12002-48-1	Triklooribentseenit (TCB)	10	-	-	1 000	10 000
55	71-55-6	1,1,1-trikloorietaani	100	-	-	1 000	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrakloorietaani	50	-	-	1 000	10 000
57	79-01-6	Trikloorietyleeni	2 000	-	-	1 000	10 000
58	67-66-3	Trikloorimetaani	500	-	-	1 000	10 000
59	8001-35-2	Toksafeeni	1	1	1	1	1
60	75-01-4	Vinyylidikloridi	1 000	10	10	100	10 000
61	120-12-7	Antraseeni	50	1	1	50	50
62	71-43-2	Bentseeni	1 000	200 BTEX ^{a/}	200 BTEX ^{a/}	2 000 BTEX ^{a/}	10 000
63		Bromatut difenyylieetterit (PBDE)	-	1	1	5	10 000
64		Nonyylifenolietoksyylaatit (NP/NPE:t) ja vastaavat aineet	-	1	1	5	10 000
65	100-41-4	Etyylibentseeni	-	200 BTEX ^{a/}	200 BTEX ^{a/}	2 000 BTEX ^{a/}	10 000
66	75-21-8	Etyleenioksidi	1 000	10	10	100	10 000
67	34123-59-6	Isoproturoni	-	1	1	5	10 000
68	91-20-3	Naftaleeni	100	10	10	100	10 000
69		Orgaaniset tinayhdisteet (kokonais-Sn)	-	50	50	50	10 000
70	117-81-7	Di-2-etyyliheksyyliftalaatti (DEHP)	10	1	1	100	10 000
71	108-95-2	Fenolit (kokonais-C)	-	20	20	200	10 000
72		Polysykliset aromaattiset hiilivedyt (PAH) ^{b/}	50	5	5	50	50

N:o	CAS-numero	Epäpuhtaus	Kynnysarvo, joka koskee päästöjä (1 sarake)			Kynnysarvo epäpuhtauksien siirroille laitosteknaisiuden ulkopuolelle (2 sarake) kg/vuosi	Valmistusta, käsittelyä tai käyttöä koskeva kynnysarvo (3 sarake) kg/vuosi
			ilmaan (1a sarake) kg/vuosi	veteen (1b sarake) kg/vuosi	maahan (1c sarake) kg/vuosi		
73	108-88-3	Tolueeni	-	200 BTEX ^{a/}	200 BTEX ^{a/}	2 000 BTEX ^{a/}	10 000
74		Tributyylitina, tributyylitinayhdisteet	-	1	1	5	10 000
75		Trifenyylitina, trifenyylitinayhdisteet	-	1	1	5	10 000
76		Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC) (kokonais-C tai COD/3)	-	50 000	-	-	**
77	1582-09-8	Trifluraliini	-	1	1	5	10 000
78	1330-20-7	Ksyleenit	-	200 BTEX ^{a/}	200 BTEX ^{a/}	2 000 BTEX ^{a/}	10 000
79		Kloridit (kokonais-Cl)	-	2 milj.	2 milj.	2 milj.	10 000 ^{el}
80		Kloori ja epäorgaaniset yhdisteet (HCl)	10 000	-	-	-	10 000
81	1332-21-4	Asbesti	1	1	1	10	10 000
82		Syanidit (kokonais-CN)	-	50	50	500	10 000
83		Fluoridit (kokonais-F)	-	2 000	2 000	10 000	10 000 ^{el}
84		Fluori ja epäorgaaniset yhdisteet (HF)	5 000	-	-	-	10 000
85	74-90-8	Syaanivety (HCN)	200	-	-	-	10 000
86		Hiukkaset (PM ₁₀)	50 000	-	-	-	*

Selitykset:

Epäpuhtauden tunnisteena toimii sen CAS-numero eli Chemical Abstracts Service -numero.

Sarakkeessa 1 on esitetty 7 artiklan 1 kappaleen a kohdan (i) ja (iv) kohdissa tarkoitettujen kynnysarvojen ylityksiä. Jos tietyssä alasarakkeessa (joka koskee päästöjä ilmaan, veteen tai maahan) oleva kynnysarvo ylittyy, kyseisestä laitosteknaisiudesta on ilmoitettava epäpuhtauksien päästöt tai jätevedenkäsittelyyn tarkoitettussa jätevedessä olevien epäpuhtauksien osalta niiden siirrot kyseisessä alasarakkeessa tarkoitettuun ympäristöön, jos sopimuspuoli on valinnut 7 artiklan 1 kappaleen a kohdan mukaisen ilmoittamisjärjestelmän.

Sarakkeessa 2 on esitetty 7 artiklan 1 kappaleen a kohdan i kohdassa tarkoitettujen kynnysarvojen ylityksiä. Jos jokin tämän sarakkeen kynnysarvoista ylittyy tietyn epäpuhtauden osalta, kyseisen epäpuhtauden siirrosta kyseisen laitosteknaisiuden ulkopuolelle on ilmoitettava, jos sopimuspuoli on valinnut 7 artiklan 1 kappaleen a kohdan ii kohdan mukaisen ilmoittamisjärjestelmän.

Sarakkeessa 3 on esitetty 7 artiklan 1 kappaleen b kohdassa tarkoitettujen kynnysarvojen ylityksiä. Jos jokin tämän sarakkeen kynnysarvoista ylittyy tietyn epäpuhtauden osalta, kyseisen epäpuhtauden päästöt ja siirrot kyseisen laitosteknaisiuden ulkopuolelle on ilmoitettava, jos sopimuspuoli on valinnut 7 artiklan 1 kappaleen b kohdan mukaisen ilmoittamisjärjestelmän.

Vaakaviiva (-) osoittaa, että kyseinen parametri ei aiheuta ilmoitusvaatimusta.

Asteriski (*) tarkoittaa, että kyseisen epäpuhtauden osalta on käytettävä sarakkeen 1a päästökyynnystä valmistusta, käsittelyä tai käyttöä koskevan kynnysarvon asemesta.

Kaksi asteriskia (**) tarkoittaa, että kyseisen epäpuhtauden osalta on käytettävä sarakkeen 1b päästökyynnystä valmistusta, käsittelyä tai käyttöä koskevan kynnysarvon asemesta.

Alaviitteet:

a/ Yksittäiset epäpuhtaudet on ilmoitettava, jos BTEX-kynnys (bentseenin, toluenin, etyylibentseenin ja ksyleenin summaparametri) ylittyy.

b/ Seuraavat polysykliset aromaattiset hiilivedyt (PAH:t) on mitattava: bentso(a)pyreeni (50-32-8), bentso(b)fluoranteeni (205-99-2), bentso(k)fluoranteeni (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pyreeni (193-39-5) (perustuu valtiosta toiseen tapahtuvaa ilman epäpuhtauksien kaukokulkeutumista koskevaan yleissopimukseen liittyvään pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevaan pöytäkirjaan).

c/ Epäorgaanisina yhdisteinä.

III liite

OSA A

KÄSITTELYTOIMET (D)

- Sijoittaminen maahan tai maan päälle (esim. kaatopaikalle)
- Maaperäkäsittely (esim. nestemäisen tai lietemäisen jätteen biologinen hajottaminen maaperässä)
- Syväinjektointi (esim. pumpattavien jätteiden injektointi kaivoihin, suolakupuihin tai luontaisesti esiintyviin muodostumiin)
- Allastaminen (esim. nestemäisen tai lietemäisen jätteen sijoittaminen kaivantoihin, lammikoihin tai patoaltaisiin)
- Erityisesti suunniteltu kaatopaikka (esim. sijoittaminen vuorattuihin erillisiin osastoihin, jotka on katettu ja eristetty toisistaan ja ympäristöstä)
- Päästäminen vesistöön lukuun ottamatta meriä
- Päästäminen meriin, myös sijoittaminen merenpohjaan
- Biologinen, muualla tässä liitteessä määrittelemätön käsittely, jonka tuloksena syntyvät yhdisteet tai seokset hävitetään jollakin tässä osassa mainituista toimista
- Fysikaalis-kemiallinen, muualla tässä liitteessä määrittelemätön käsittely, jonka tuloksena syntyvät yhdisteet tai seokset hävitetään jollakin tässä osassa mainituista toimista (esim. haihdutus, kuivatus, pasutus, neutralointi, saostus)
- Polttaminen maalla
- Polttaminen merellä
- Pysyvä varastointi (esim. säiliöiden sijoittaminen kaivokseen)
- Sekoittaminen ennen toimittamista johonkin tässä osassa mainituista toimista
- Uudelleen pakkaaminen ennen toimittamista johonkin tässä osassa mainituista toimista
- Varastoiminen ennen toimittamista johonkin tässä osassa mainituista toimista

OSA B

HYÖDYNTÄMISTOIMET (R)

- Käyttö polttoaineena (muu kuin pelkkä polttaminen) tai muutoin energian tuottamiseksi
  - Liuottimien talteenotto tai uudistaminen
  - Sellaisten orgaanisten aineiden kierrätys tai talteenotto, joita ei käytetä liuottimina
  - Metallien ja metalliyhdisteiden kierrätys tai talteenotto
  - Muiden epäorgaanisten aineiden kierrätys tai talteenotto
  - Happojen tai emästen uudistaminen
  - Saasteiden torjuntaan käytettyjen aineiden hyödyntäminen
  - Katalyyttien ainesosien hyödyntäminen
  - Käytetyn öljyn uudelleen jalostaminen tai muu jo käytetyn öljyn uudelleenkäyttö
  - Maanviljelyä edistävä tai ympäristölle hyödyllinen maaperäkäsittely
  - Aiemmin tässä osassa määritetyissä hyödyntämistoimissa syntyneiden jättemateriaalien käyttö
  - Jätteiden vaihto jonkin aiemmin tässä osassa mainitun toimen soveltamiseksi jätteeseen
- Sellaisen materiaalin kertyminen, johon on tarkoitus soveltaa jotakin tässä osassa mainituista toimista

IV liite

VÄLIMIESMENETTELY

1. Jos riita saatetaan tämän pöytäkirjan 23 artiklan 2 kappaleen mukaisesti välimiesmenettelyyn, riidan osapuoli tai osapuolet ilmoittavat diplomaattiteitse riidan toiselle osapuolelle tai toisille osapuolille ja sihteeristölle välimiesmenettelyn kohteena olevan asian ja mainitsevat erityisesti tämän pöytäkirjan ne artikkelit, joiden tulkinnasta tai soveltamisesta on kyse. Sihteeristö toimittaa vastaanottamansa tiedot kaikille tämän pöytäkirjan sopimuspuolille.
2. Välimiesoikeudessa on kolme jäsentä. Sekä kantajaosapuoli tai -osapuolet että riidan toinen osapuoli tai osapuolet nimittävät välimiehen, ja nämä kaksi nimitettyä välimiestä nimittävät yhteisestä sopimuksesta kolmannen välimiehen, joka toimii välimiesoikeuden puheenjohtajana. Puheenjohtaja ei saa olla riidan osapuolen kansalainen, hänen tavanomainen asuinpaikkansa ei saa sijaita riidan osapuolen alueella, hän ei saa olla riidan osapuolen palveluksessa, eikä hän ole saanut käsitellä riitaa missään muussa ominaisuudessa.
3. Jos välimiesoikeuden puheenjohtajaa ei ole nimitetty kahden kuukauden kuluessa toisen välimiehen nimittämisestä, Euroopan talouskomission pääsihteeri nimittää puheenjohtajan kumman tahansa riidan osapuolen pyynnöstä uuden kahden kuukauden määräajan kuluessa.
4. Jos yksi riidan osapuolista ei nimitä välimiestä kahden kuukauden kuluessa 1 kappaleessa tarkoitettusta ilmoittamisesta, toinen osapuoli voi ilmoittaa tästä Euroopan talouskomission pääsihteerille, joka nimittää välimiesoikeuden puheenjohtajan uuden kahden kuukauden määräajan kuluessa. Nimityksen jälkeen välimiesoikeuden puheenjohtaja pyytää sitä riidan osapuolta, joka ei ole nimittänyt välimiestä, nimittämään välimiehen kahden kuukauden kuluessa. Jos tämä osapuoli ei nimitä välimiestä kyseisen ajanjakson kuluessa, puheenjohtaja ilmoittaa tästä Euroopan talouskomission pääsihteerille, joka nimittää välimiehen uuden kahden kuukauden määräajan kuluessa.
5. Välimiesoikeus tekee päätöksensä kansainvälisen oikeuden ja tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti.
6. Tämän liitteen määräysten mukaisesti muodostetut välimiesoikeudet laativat omat menettelytapasääntönsä.
7. Välimiesoikeus tekee päätöksensä sekä menettelyn että sisällön osalta jäsentensä äänten enemmistöllä.
8. Välimiesoikeus voi ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin tosiasioiden selvittämiseksi.
9. Riidan osapuolet helpottavat välimiesoikeuden työtä ja niiden on erityisesti, kaikin käytettävissään olevin keinoin:
  - (a) toimitettava sille kaikki asiaan liittyvät asiakirjat, välineet ja tiedot
  - (b) annettava sille tarvittaessa mahdollisuus kutsua todistajia tai asiantuntijoita kuultavaksi.

10. Riidan osapuolten ja välimiesten on pidettävä salassa välimiesmenettelyn aikana saamansa luottamukselliset tiedot.
11. Välimiesoikeus voi riidan osapuolen pyynnöstä suositella väliaikaisia turvaamistoimenpiteitä.
12. Jos yksi riidan osapuolista ei saavu välimiesoikeuteen tai jos se ei kykene puolustamaan asiaansa, toinen osapuoli voi pyytää oikeutta jatkamaan menettelyä ja tekemään lopullisen päätöksensä. Osapuolen poissaolo tai kyvyttömyys puolustaa asiaansa ei estä asian käsittelyä. Ennen lopullisen päätöksen antamista välimiesoikeuden on varmistettava, että valitus on tosiasiallisesti ja oikeudellisesti perusteltu.
13. Välimiesoikeus voi kuulla suoraan riidan aiheesta aiheutuvia vastavaatimuksia ja tehdä niistä päätöksen.
14. Jollei välimiestuomioistuimien asian erityisolosuhteista johtuen toisin määrää, riidan osapuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin välimiesoikeuden kustannuksista välimiesten palkkiot mukaan lukien. Välimiesoikeus pitää kirjaa kaikista kuluistaan ja antaa niistä osapuolille lopullisen laskelman.
15. Tämän pöytäkirjan sopimuspuoli, jonka oikeudelliseen etuun riidan aihe liittyy ja johon asiaa koskeva päätös saattaa vaikuttaa, voi esiintyä käsittelyssä väliintulijana välimiesoikeuden luvalla.
16. Välimiesoikeus antaa välitystuomionsa viimeistään viiden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona välimiesoikeus on muodostettu, ellei välimiesoikeus katso aikarajan pidentämistä enintään viidellä kuukaudella välttämättömäksi.
17. Välimiesoikeuden tuomioon liitetään tuomion perustelut. Tuomio on lopullinen ja sitoo kaikkia riidan osapuolia. Välimiesoikeus toimittaa tuomion riidan osapuolille ja sihteeristölle. Sihteeristö toimittaa vastaanottamansa tiedot kaikille tämän pöytäkirjan sopimuspuolille.
18. Kumpi tahansa riidan osapuolista voi saattaa tuomion tulkinnasta tai toimeenpanosta osapuolten välille syntyvän mahdollisen riidan tuomion antaneen välimiesoikeuden käsiteltäväksi tai, jos asiaa ei voida saattaa tämän välimiesoikeuden käsiteltäväksi, muun tähän tarkoitukseen ensimmäisen välimiesoikeuden tavoin muodostetun välimiesoikeuden käsittelyyn.